

**[197] Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite og industrikomiteen
Fellesmøte tirsdag 6. mars 1973 kl. 10.**

Møtet ble ledet av formannen, H e l g e S e i p .

Til stede var: Per Borten, Trygve Bratteli, Knut Frydenlund, Guttorm Hansen, Kjell Magne Fredheim, Asbjørn Haugstvedt, Otto Lyng, Margith Munkebye, Tor Oftedal, Helge Seip, Kåre Willoch, Johan Østby, Leif Granli, Bernt Ingvaldsen, Gunnar Alf Larsen, Ingvar Bakken, Karl J. Brommeland, Rolf Fjeldvær, Gunnar Garbo, Arnt Hagen, Aase Lionæs, Sverre Nybø, Svenn Stray, Ingvald Ulveseth, Johan A. Vikan, Arne Nilsen (for Sonja Ludvigsen), Erling Norvik (for Erling Petersen).

Til stede fra industrikomiteen: Ragnar Christiansen, Olaf Lofthaug (for Teddy Dyring), Sverre Helland, Rolf Hellem, Per Hysing-Dahl, Olaf Knudson, Per Mellesmo, Aslak Versto og Toralf Westermoen.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Statsminister Lars Korvald, utenriksminister Dagfinn Vårvik, statsråd Hallvard Eika og statsråd Ola Skjåk Bræk.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet:

Fra Statsministerens kontor: Statssekretær Per Høybråten.

Fra Finansdepartementet: Byråsjef Tangen.

Fra Industridepartementet: Statssekretær Carl Rogstad, underdirektør Gulnes, konsulent Rivertz og konsulent Heilemann.

D a g s o r d e n :

Spørsmålet om ilandføring av olje og gass fra Ekofisk-feltet.

Formannen: Jeg går ut fra at vi er enige om at dette møtet også er et fellesmøte med medlemmer fra industrikomiteen, og at industrikomiteens medlemmer og sekretær deltar med de samme rettigheter og forpliktelser – om jeg skal si det slik – som [198] medlemmene av den utvidede.

Dette møtet er kalt inn etter ønske fra industrikomiteen, og etter konsultasjoner mellom en del av komiteens medlemmer og i samråd med statsministeren er det ordnet på den måten at også industrikomiteens medlemmer er til stede. En har sett av pressen at dette møtet har vært omtalt nokså sterkt, og jeg er noe i tvil om man bør fortsette den praksis at det blir vanlig på forhånd å kunngjøre møtene. Det kan lett gi inntrykk av at dette er et mer besluttende organ enn tilfellet er; det dreier seg her om rene konsultasjoner. Jeg vil nok for min del si at jeg tror det ville være praktisk, i tilfelle et møte skal offentliggjøres, at det blir en offentliggjøring som en får ta stilling til på komiteplan. Men slik som saken var denne gang, fant jeg for min del ikke å ville forsøke å hindre at det ble kjent. Likevel har jeg inntrykk av at det også blant komiteens medlemmer er en del som ønsker at en her ikke forhåndsavetterer møtene for mye. Det kan en selvfølgelig hindre ved å sette fortrolig på hver enkelt innkalling. Men jeg tror under alle

omstendigheter at en bør følge den praksis at hvis det skal gis en melding til pressen eller andre media om at det skal holdes et møte, må det i tilfelle være komiteens sak.

Statsminister Lars Korvald: Kunne jeg få lov å komme med en liten bemerkning til akkurat det spørsmålet. Jeg deler for min part det syn formannen gav uttrykk for, at spørsmålet om offentliggjøring av møter er komiteens sak. Jeg synes det ville være greit om det ble avklart på den måten. Da kunne man fra statsministerens kontor forholde seg i henhold til det. Som alle kjenner til, er man under kontinuerlig press av pressen. Den hører ganske raskt forlydender og så spør man om det skal være møte og om det skal offentliggjøres. Jeg kan da henvise til formannen. Det ble også i går klart med formannen i komiteen at man kunne si at det skulle holdes et møte. Det ville være enkelt også sett fra Regjeringens side at man kan henvise til når det gjelder spørsmål om det skal holdes møte i den utvidede eller andre komiteer, at det er Stortingets sak.

Formannen: Da synes jeg det skulle være greit. Jeg gjør oppmerksom på at vi har hatt henvendelser fra statsministerens kontor i går, og det er for å imøtekomme dem som har reist spørsmålet overfor meg vedrørende offentlighet, at jeg nå nevner dette. Da er det ut fra mitt synspunkt helt tilfredsstillende det som statsministeren nå gav uttrykk for.

[199] Bernt Ingvaldsen: Jeg er glad for at dette spørsmålet er tatt opp, det har ikke vært tilfredsstillende forhold. Vi hadde et møte av liknende art for en stund siden. Det ble meddelt i avisene hva som var oppe til behandling. Hvis det skal være på den måten, er – så vidt jeg skjønner – forutsetningen for hele virksomheten i den utvidede gått tapt. Det skal her etter min mening være hemmelige forhandlinger, og hvis noe skal offentliggjøres, må det være etter vedtak av komiteen.

Formannen: Forhandlingene er hemmelige. Regelen etter reglementet er at dagsordenen kan hemmeligstemples av formannen.

Bernt Ingvaldsen: Etter min oppfatning skal alle møter her være hemmelige akkurat som et hemmelig møte i Stortinget. Så kan komiteen etterpå bestemme om noe skal offentliggjøres. Hensikten med dette er at det kan være krisesituasjoner hvor bare det at komiteen blir sammenkalt, kan ha en viss betydning – man vet aldri på forhånd – så etter min mening bør det være en konsekvent praksis at møtene her – både innkallelsen og forhandlingene – er hemmelige.

Formannen: Her har vi jo Stortingets forretningsorden, jeg går ut fra at vi henholder oss til den. Men jeg fant det riktig siden det var såpass diskusjon denne gang, å gjøre oppmerksom på sammenhengen. Og med den forutsetning som nå er fastslått her mellom statsministeren og komiteen, tror jeg dette skulle la seg håndtere bra.

Ingvald Ulveseth: Eg vil seia meg glad for at dette spørsmålet er teke opp på nytt, fordi det har vore ein del spørsmål om dette også til industrikomiteen. Eg vil gjerne understreka at det er viktig at det ikkje vert vist til synspunkt som er komne fram i denne komiteen, når ein seinare skal handsama iallfall denne saka. Det har, så vidt eg forstår, hendt fram til i dag. Eg meiner det skulle vera slik her i komiteen at dei råd som nå vert gjevne innafor denne forsamlinga til Regjeringa, ikkje skal brukast seinare som press i den eine eller andre retning.

Trygve Bratteli: Får jeg bare nevne en praktisk ting. Jeg er helt enig i det som er sagt her, men jeg tror det lønner seg å bruke et par setninger i kontakt med Stortingets presselosje og dens formann. De har faktisk medvirket i de perioder [200] da det ikke har vært noe problem med hemmeligholdelse av møtene. Det er svært vanskelig å hemmeligholde for dem at vi trer sammen til møte her, men det er jo i alminnelighet ikke brukt.

Formannen: Jeg går ut fra at vi kan gå over på dagsordenen, og da vil først industriministeren gi en redegjørelse, og så vil statsministeren gi en supplerings til den.

Statsråd Ola Skjåk Bræk: I møte i den utvidede komite 9. februar gav jeg en redegjørelse for Ekofisk-ilandføringsproblematikken og for spørsmålet om å kreve 50 pst. statsdeltagelse i rørlednings-selskapet. Forutsetningen var jo at det skulle være 50 pst. statsdeltagelse. På bakgrunn av diskusjonen som fulgte, satte Regjeringen følgende vilkår inn i brev til Phillips-gruppen:

«Styreformannen(mennene) skal velges fra Den norske stats oljeselskap A/S.»

Dette innebærer etter norsk aksjelovgivning at formannen har dobbeltstemme, med mindre noe annet sies i vedtektene.

Betingelsene for Regjeringens standpunkttagen til ilandføringsspørsmålet (Teesside og Emden) ble meddelt Phillips-gruppen samme dag som møtet ble holdt.

Phillips-gruppen aksepterte betingelsene i brev av 14. februar. Gruppen gjorde herunder oppmerksom på at det gjensto enkelte punkter, så som avstemningsspørsmålet, som måtte avklares. Departementet anmodet Statsoljeselskapet ved brev av 20. februar om å oppta forhandlinger med Phillips-gruppen med sikte på bl.a. avklaring av disse punkter.

I henhold til notat fra Statsoljeselskapet av 4. mars ble forhandlingene påbegynt 26. februar. Statsoljeselskapet underrettet departementet onsdag 28. februar om at Phillips-gruppen ikke under noen omstendighet kunne akseptere at styreformannen skulle ha dobbeltstemme. Phillips-gruppens begrunnelse var bl.a. at dette ville umuliggjøre finansiering av prosjektet.

Spørsmålet om dobbeltstemme ble tatt opp i Regjeringen torsdag 1. mars. Regjeringen besluttet at meldingen skulle gå i statsråd som tidligere bestemt, fredag 2. mars. Videre at Statsoljeselskapet skulle kunne fortsette sine forhandlinger med Phillips-gruppen, dog således at det på det daværende tidspunkt ikke var godkjent

av Regjeringen at kravet om dobbeltstemme kunne frafalles. Den endelige [201] avgjørelse ville Regjeringen treffe når avtalekomplekset i sin helhet ble forelagt Regjeringen.

Ved 10-tiden fredag 2. mars meddelte Statsoljeselskapet at Phillips-gruppen ikke ville fortsette forhandlingene før spørsmålet om frafallelse av dobbeltstemme var endelig avgjort av Regjeringen. Phillips-gruppen overrakte samtidig et brev med dette innhold.

Tidspunktet for denne meddelelse gjorde det umulig å drøfte denne nye situasjon i Regjeringen. I betraktning av den beslutning Regjeringen hadde truffet dagen i forveien, og som jeg nettopp har omtalt, fant jeg ikke å kunne fremme meldingen i statsråd, noe jeg underrettet statsministeren og statsrådene om på Slottet.

Industrikomiteen ble orientert om saken fredag ettermiddag.

Regjeringen behandlet saken på Regjeringskonferanse i går. Regjeringens vurdering er:

Det er nå på det rene at Phillips-gruppen forutsetter en reell 50-50 pst. fordeling mellom Statsoljeselskapet og Phillips-gruppen. Ved vurderingen av 50-50 fordelingen i rørledningsselskapet må man ta i betraktning betydningen av konsesjonsbetingelsene og dessuten den aksjonæroverenskomst og de vedtekter som skal inngås mellom Phillips-gruppen og Statsoljeselskapet, og godkjennes av departementet. Jeg skal derfor kort komme inn på disse forutsetninger. Oppsummert vil hovedpunktene i konsesjonsbetingelsene være:

1. Transportplanene skal forelegges departementet for godkjenning. Dette innebærer at enhver transport av petroleum må godkjennes av departementet.
2. Transport-tariffen må forelegges departementet til godkjenning. Rørledningsselskapene skal drives etter forretningsmessige prinsipper med et rimelig lønnsomhetsnivå. Gjennom sin adgang til å kontrollere tariffen har departementet kontroll over rørledningsselskapenes inntekter.
3. Konsesjonstidens lengde er 30 år, og departementet avgjør hvorvidt den kan forlenges. For øvrig vil betingelsene i tillatelsene til å anlegge rørledninger også inneholde bestemmelser av mer teknisk art, så som inspeksjon, godkjenning av anlegg, driftsprogram, fjerning av rørledninger, installasjoner m.v.
4. Rørledningsselskapenes vedtekter og aksjonæroverenskomst skal godkjennes av departementet. Videre skal enhver endring av fastsatte vedtekter forelegges departementet til godkjenning. Derigjennom har man kontroll med den interne organisasjon av rørledningsselskapene. [202]
5. Rørledningsselskapene skal være norske aksjeselskaper, hvilket innebærer at de er underlagt norsk lovgivning på alle områder, f.eks. skattelovgivning, selskapslovgivning og arbeidervernlovgivning.

6. Det er norsk lovgivning og norske sikkerhetsbestemmelser som legges til grunn ved den sikkerhetsmessige kontroll av virksomheten. Kontrollen utøves gjennom det nyopprettede Oljedirektorat.
7. Tilknytning av nye funn, også Phillips-gruppens egne, er underlagt særskilt konsesjonsbehandling og kontrolleres dermed av departementet.
8. I henhold til protokoll med Vest-Tyskland og Storbritannia kreves det tillatelse fra Industridepartementet for tilknytning av siderørledninger.
Det er Regjeringens syn at de rørledninger som det er søkt om tillatelse til å legge for å transportere petroleum fra Ekofisk-området, vil kunne danne kjernen i en infrastruktur av rørledninger på den norske kontinentalsokkel. Det er derfor av vesentlig betydning for nasjonale interesser at man sikrer en positiv råderett over dette system. På denne måte kan man sikre en samfunnsmessig riktig fordeling av de transportbehov som etter hvert vil oppstå på kontinentalsokkelen syd for 62° N breddegrad. Dette gjelder både statens egen og andre rettighetshaveres petroleum.

Denne målsetting vil bare delvis kunne oppfylles gjennom statens myndighet som konsesjonsgiver. Etter Regjeringens oppfatning kreves det en aktiv og betydelig deltagelse fra Den norske stats oljeselskap A/S for å sikre den nødvendige samfunnsmessige styring og kontroll over transportsystemet. For å oppnå en slik positiv råderett, bør deltagelsen være 50 pst. Deltagelsen skal også omfatte ilandføringsanleggene.

Det jeg hittil har redegjort for, vil danne bakgrunnen for aksjonæroverenskomsten og vedtektene. Overenskomsten og vedtektene vil danne grunnlaget for rørledningsselskapets virksomhet. Femti prosents deltagelse *uten* dobbeltstemme i rørledningsselskapet vil innebære at Statsoljeselskapet har vetorett i alle avgjørelser. Dette betyr at Statsoljeselskapets positive medvirkning er nødvendig for selskapets virksomhet.

Hovedspørsmålet for Regjeringen i denne sak har vært, og er, nasjonal styring og kontroll, og ikke spørsmålet om dobbeltstemme.

Regjeringen har i konferanse i går fattet følgende beslutning: [203]

1. Statens oljeselskap får i oppdrag å fortsette forhandlingene med Phillips-gruppen med sikte på å legge fram for Regjeringen til godkjenning et forslag til avtaleverk som skal sikre full tilfredsstillende nasjonal styring og kontroll med rørledningsselskapet.
2. Dersom det avtaleverk man kommer fram til, er tilfredsstillende uten hensyn til nasjonal styring kontroll *uten* dobbeltstemme for styreformann, er Regjeringen innstilt på ikke å kreve dette.

Med den beslutning antar Regjeringen at forhandlingene mellom Phillips-gruppen og Statsoljeselskapet kan fortsette.

Etter å ha hørt eventuelle uttalelser her i dag, vil Regjeringen fatte de endelige vedtak, og er innstilt på å fremme meldingen i statsråd denne uke. Stortinget vil bli underrettet om resultatet av forhandlingene med Phillips-gruppen så snart dette foreligger.

Statsminister Lars Korvald: Jeg viser til industriministerens redegjørelse for årsaken til at meldingen ikke passerte statsråd sist fredag. Jeg skal bare få understreke at henvendelsen fra Phillips-gruppen kom på et slikt tidspunkt at industriministeren ikke hadde noen mulighet for å legge saken fram for Regjeringen før statsråd. Han forsøkte å få kontakt med meg ca. kl. 10.30 om formiddagen. Imidlertid var jeg på det tidspunkt i audiens hos Hans Majestet Kongen. Noen få minutter før statsråd tok til, ble jeg orientert, som industriministeren nevnte, om at han hadde mottatt et brev som gjorde at han fant ikke å kunne fremme meldingen. Slik saken lå an, hadde statsråden etter sin vurdering ikke noe valg, han måtte bare la være å fremme meldingen uten at jeg eller noen andre medlemmer av Regjeringen har funnet grunn til noen kritikk i denne forbindelse.

La meg ellers få understreke det industriministeren sa, at hovedsaken for Regjeringen er at det oppnås betryggende nasjonal styring av oljeressursene på lang sikt. Man vil derfor se den avtale man oppnår med Phillips-gruppen, som et hele før man tar endelig beslutning. Etter det industriministeren her har sagt, skulle det være unødvendig å påpeke at unnlatelsen av å fremme meldingen i statsråd sist fredag, overhodet verken har noe med vår forhandlingssituasjon i Brussel å gjøre eller, som enkelte aviser har skrevet, med noen uenighet i Regjeringen. Jeg fremholder dette alvorlig for at det spørsmålet skal være avklart. Vi har i dag fått oversatt det brevet fra Phillips-gruppen til Regjeringen, som vil bli omdelt. Regjeringens beslutning fremgår for øvrig av det innlegg som industriministeren har holdt, og som også er omdelt til representantene.

[204] Formannen: Før jeg gir ordet fritt er det et spørsmål jeg gjerne vil stille industriministeren. Det gjelder første avsnitt i hans innlegg, der det står:

«I møte i den utvidede komite 9. februar gav jeg en redegjørelse for Ekofisk-ilandføringsproblematikken og for spørsmålet om å kreve 50 pst. statsdeltagelse i rørledningsselskapet. På bakgrunn av diskusjonen som fulgte, satte Regjeringen følgende vilkår inn i brev til Phillips-gruppen:

«Styreformannen(mennene) skal velges fra Den norske stats oljeselskap A/S.»»

Hvilket grunnlag er det for dette i den debatten vi hadde? Det er jo på det rene at det selvfølgelig ikke var noen form for votering eller alminnelig tilkjenneivelse av at en slik endring ville komme inn. Jeg er ikke riktig klar over hvilken basis det er for den formuleringen. Det er formodentlig liknende ting som dette som det ble vist til av hr. Ulveseth før redegjørelsen, og som har skapt en viss usikkerhet innen komiteen om hva man her egentlig støtter seg til.

Statsråd Ola Skjåk Bræk: Når denne bestemmelse kom inn etter diskusjonen her i den utvidede utenrikskomite, var det fordi det under debatten ble reist spørsmål om staten ville kunne få den nødvendige kontroll i et rent 50/50-selskap, som den opprinnelige forutsetning var. Bl.a. ble det av hr. Borten bemerket at man måtte ha en sterkere innflytelse, og det ble fra enkelte talere nevnt at man burde endog ha 51 pst. av aksjene. Det ble også fra flere hold reist spørsmål om

Hydro med sin andel i Phillips-gruppen ville kunne stemme på den norske siden og dermed skaffe oss flertall. Det ble under debatten klargjort at vi ikke kunne regne med at Hydro med sine aksjer kunne stemme på norsk side. Hydro er medeier i Phillips-gruppen, og sitter på den andre siden av forhandlingsbordet. Phillips-gruppen vil i rørledningsselskapet stemme en bloc, så Hydro vil være avskåret fra å komme med sin stemmegivning på norsk side, slik de vil komme inn i denne sammenheng. Hvis vi skulle få norsk dominans, måtte vi ha styreformannen, som etter aksjelovens vedtekter vil ha dobbeltstemme. Dette er bakgrunnen for at man tok opp dette med dobbeltstemme. Men fremdeles er denne bestemmelse ufravikelig, idet aksjeloven forutsetter at det i vedtektene kan treffes bestemmelser om at det ikke skal være dobbeltstemme, eller det kan trekkes opp regler for avstemningen.

[205] Statsminister Lars Korvald: Jeg forstod formannens spørsmål til industriministeren dithen at det er formuleringen med henvisning til behandlingen i komiteen han ville fram til. Jeg oppfattet da industriministeren slik at han bare har referert til en konsultasjonsprosedyre her, og vi har verken i noen offentlige dokumenter eller offentlig på annen måte påberopt oss at komiteen har besluttet det ene eller det andre. Vanlig praksis er at vi drøfter spørsmålene her, så tar Regjeringen sin endelige beslutning etterpå, om den ønsker det under hensyntagen til de synspunkter som er framkommet. Noe mer ligger det ikke i denne framstilling.

Kåre Willoch: Det er vel bare referatet som kan vise hva som faktisk ble sagt i det møtet i komiteen som det er henvist til. Min erindring stemmer med industriministerens, men det fører jo ikke frem til det inntrykk man lett kan få av det omdelte notat, nemlig at krav om dobbeltstemme ble fremsatt i forrige komitemøte. Det ble det, så vidt jeg husker, ikke. Hvis dette dokument kommer på avveie, kan man muligens få et noe skjevt inntrykk av hva som skjedde. Dette er ikke noe hovedpunkt, men hvis det skal gis en redegjørelse, bør man kanskje få en mer nøyaktig formulering akkurat på dette punkt.

Statsminister Lars Korvald: Må jeg bare få en replikk. Er det ikke slik etter ordlyden i brevet til Phillips-gruppen at man bare har tatt inn at styreformannen skal velges av Den norske stats oljeselskap? Det er ikke direkte referert til stemmereglene.

Kåre Willoch: Det står i linjen nedenfor.

Statsråd Ola Skjåk Bræk: Jeg er enig. Det innebærer i virkeligheten at styreformannen skal gis mulighet for å skaffe oss dobbeltstemme.

Ingvald Ulveseth: Eg viser til det eg nemnde i stad med det same møtet tok til, og har lyst til å stilla det same spørsmålet som hr. Willoch, om det er berre hr. Borten sitt innlegg ein bygger på her, for eg kan ikkje minnest at det var fleire som

uttalte seg i den retning. Og då vil eg visa til at så vidt eg veit, har det vore nytta – eg torer ikkje seia om det var industriministeren eller om det er andre som har nytta dette – slik at ein måtte tru at det i den [206] utvida utanrikskomiteen har kome fram synspunkt som gjorde at ein måtte halda fast på at ein skulle ha dobbeltstemme, og då er det vist til det som har vore drøfta her i utanrikskomiteen. Eg vil på nytt spørja om det kan vera råd å få sjå referatet frå dette siste møtet i den utvida utanrikskomiteen, slik at ein kan få kontrollert dette nøyaktig. Dessutan har eg lyst til å spørja om den meldinga som Regjeringa hadde ferdig førre fredag, treng å endrast på mange punkt for å kunne leggest fram i samsvar med det opplegg Regjeringa nå har.

[207] Formannen: Når det gjelder referatet, går jeg ut fra at de som er til stede i møtene, vil få adgang til å se gjennom referatet i sin helhet. Det har jeg regnet som praksis. Og jeg kan også opplyse at jeg har gått med på at statssekretær Rogstad har fått se referatet ut fra dette, men selvfølgelig med den uttrykkelige forutsetning at det ikke skulle refereres til dette referatet, slik at komiteen blir påberopt i forbindelse med noe standpunkt. Og jeg går ut fra at også Regjeringen er enig i at noen adgang til å påberope seg disse møter i offentlig eller halvoffentlig form er det overhodet ikke. Hvis det har vært eksempler på det, er det avgjort en feil, og hvis noe av bakgrunnen for at det er sagt ting skulle gå tilbake til at jeg har gått med på at folk som har deltatt i møtet, har fått se referatet, må jeg bare beklage det. Men jeg går ut fra at det er en selvfølge at de som har adgang til å være med – og de fleste har også adgang til å tale – må kunne se referatet i sammenheng når de får se det i betryggende former og selvfølgelig under den samme taushetsplikt som når de er til stede.

Kåre Willoch: Formannen brukte to formuleringer: adgang til å se referatet «for dem som har adgang til å være med», og adgang til å se referatet «for dem som har vært her». Hvilken formulering vil formannen bli stående ved?

Formannen: «Har vært med» måtte i hvert fall være helt klart. Jeg vil nok også si at de medlemmer i komiteen som ikke har vært til stede i et møte, kunne få adgang til å se referatet, men disse spørsmål vil i alle tilfelle forelegges formannen. Og jeg vil tolke våre regler slik at om et medlem har vært fraværende fra et møte, kan han få adgang til å se referatet. Derimot vil jeg være meget betenkt ved å la folk som fra tid til annen får være til stede, få se et referat med mindre de har vært til stede i vedkommende møte. Dermed er det også konstatert at det ikke er folk som ikke har vært til stede i møtet.

Statsminister Lars Korvald: Jeg kan svare på spørsmålet fra hr. Ulveseth om meldingen. Tanken er at man skal vedlegge meldingen den korrespondanse som nå er foregått, altså det brev som er omdelt her og Regjeringens svar, supplert med et lite avsnitt hvor man henviser til dette – men for øvrig ingen endring av meldingen.

[208] Tor Oftedal: Selvsagt kan det beklages at komiteen skal bruke så vidt mye tid på denne formaliadiskusjon, men det er i virkeligheten et ganske viktig prinsippsspørsmål vi står overfor, nemlig i hvilken grad drøftinger i denne komite skal kunne påberopes av Regjeringen eller av andre for å underbygge et bestemt standpunkt. Personlig anser jeg det ikke tilfredsstillende at vi her gis en forsikring om at den redegjørelse vi har fått i dag, bare er til internt og hemmelig bruk. Vi har jo sett litt av hvert bli offentliggjort i den senere tid.

Men dette er et spørsmål med rekkevidde langt utover den foreliggende sak, og jeg vil gjerne komme med følgende konkrete spørsmål: Er det slik å forstå at hvis det i denne komite blir gitt uttrykk for et bestemt synspunkt av en eller flere representanter, og dette synspunkt ikke blir motsagt i debatten, så oppfattes dette som en tilslutning?

Per Borten: Referatet fra forrige møte vil jo gi klart svar på hva som skjedde. Jeg har naturligvis ikke lest annet enn mitt eget innlegg etterpå. Hovedpoenget i debatten den gang var at Regjeringen for å sikre nasjonal styring over transportsystemet ventilerte spørsmålet om å øke den norske deltagelse i rørledningsselskapet til inntil halvparten av aksjene. Det er et stort økonomisk spørsmål, og det er jo helt naturlig at spørsmål i relasjon til norsk aksjelovgivning da ble reist. Hvis jeg ikke husker feil, var det hr. Willoch som reiste det problemkomplekset.

Jeg sa for min del at jeg hadde diskutert ut fra og gitt tilslutning til tanken ut fra den forutsetning at går man først til å øke deltagelsene fra en – skal vi si – ubetydelig andel for å sikre seg innsyn i et selskap og til halvparten, må forutsetningen være at man får reell innflytelse i den daglige disponering av selskapet. Det var på den bakgrunn at jeg mente – og jeg har det inntrykk av debatten at det var meningen – at da måtte det være klart at det var nasjonal styring over det hele. På hvilken måte det skulle skje, ble kanskje ikke klart diskutert, men jeg husker spørsmålet om hvorvidt man kunne regne med Hydros andel kom inn. Det ble det svart benektende på den gang, og da har man ikke noen annen mulighet enn å falle tilbake på aksjeloven. Vi må ha majoritet, eller bruke aksjelovens bestemmelser! Det var på det grunnlag jeg uttalte meg, for jeg oppfattet det hele tiden slik at Regjeringen så det som vesentlig å ha nasjonal styring over transportsystemet.

[209] Når det gjelder dette prinsipielle spørsmål, synes også jeg det er veldig viktig det som ble reist her om påberopelse av denne komites utsagn. Jeg tror ikke man kan gå så langt at en regjering, etter å ha forelagt saken i denne komite, ikke skal kunne ha lov til å legge vekt på holdninger i denne komite. Den er et konsultasjonsorgan, et kontaktorgan, mellom regjering og storting, og blir betraktet som sådant. Og vi husker fra EF-debatten at det ble til og med hevdet at hvis man ikke ber om at sakene legges fram i stortingsmøte, er dette tilstrekkelig kontakt med nasjonalforsamlingen for en regjering. Det fører igjen til at en regjering må ha lov til å lese noe av de holdninger de enkelte representanter gir uttrykk for i denne komite.

Det ble også da hevdet at man til og med var tilstrekkelig informert når det gjelder gruppenes behandling av sakene. Jeg er noe i tvil om det er riktig. Jeg har hevdet det motsatte. Jeg heller til den oppfatning som hr. Ingvaldsen gav uttrykk for, at denne komite er etablert for at den i en gitt situasjon skal kunne ha møte uten at det leses noe ut fra det faktum at en har hatt møte. Jeg tror at hvis det blir vanlig skikk og bruk at møter her er offentlige de facto, og at det til og med kommer ut hva som behandles her, er man nødt til å ha et annet organ som er rede til å behandle sakene hvis det skulle være en kritisk situasjon. Jeg tror det er viktig at det blir klare linjer på dette punkt.

Statsråd Ola Skjåk Bræk: Jeg forstår at dette kan utvikle seg litt for meget til en diskusjon om formalia. Når Regjeringen tok det standpunkt å ta inn at styreformannen skal velges fra Den norske stats oljeselskap, var ikke dette i henhold til noe vedtak i industrikomiteen, men det var fordi spørsmålet om å ha den endelige kontroll var hevet av flere talere her. At styreformannen skal velges fra Den norske stats oljeselskap innebærer etter loven at han kan ha dobbeltstemme. Dette var også Regjeringens forutsetning for de videre forhandlinger med Phillips-gruppen. Når det i de tre dager forhandlingene mellom oljeselskapet og Phillips-gruppen pågikk, fra 26. til 28. februar, ble klart at det her var avgjørende meningsforskjell i og med at Phillips-gruppen ikke ville akseptere at styreformannen skulle ha dobbeltstemme, fant Regjeringen å ville forelegge denne saken for den utvidede utenrikskomite en gang til for å få klarlagt fra dem som den gang hevdet at man skulle ha dobbeltstemme, om dette var en avgjørende forutsetning for at meldingen kunne fremmes, om denne forutsetning skal fastholdes eller frafalles. Jeg tror det er det vesentlige i denne saken og det som diskusjonen i dag bør dreie seg om. Det er det det er lagt opp til i mitt første innlegg her i dag.

[210] Trygve Bratteli: Siden det er nevnt så mye om formalia, får jeg gi meg litt inn på det feltet jeg også.

Jeg vil gjerne si at drøftinger i denne komite av den art vi har her nå, og når det gjelder den utvidede utenrikskomite i det hele tatt, fører ikke fram til noe vedtak. Selv om alle som uttaler seg i en sak som er forelagt, uttaler seg entydig, foreligger det intet vedtak fra den utvidede som kan påberopes eller dokumenteres i forbindelse med en sak. Det er helt på det rene at selv om Regjeringen har gått til den utvidede utenrikskomite, har Regjeringen det hele og fulle ansvar for det standpunkt den tar etterpå. Det er først når saken kommer til behandling i Stortinget gjennom en proposisjon, eventuelt en melding, at Stortinget er med og tar standpunkt.

Det betyr selvfølgelig ikke som hr. Borten var inne på, at det kan reises spørsmål om hvorvidt Regjeringen vil legge vekt på det som sies i denne komite. Men egentlig er det jo slik at det komiteen kan klarlegge, er de vurderinger og de standpunkter de gir uttrykk for som hver for seg tar ordet. Lenger fører det ikke. Hvilken vekt Regjeringen vil legge på det, er Regjeringens egen sak. Jeg går ut fra at det av og til blir lagt noen vekt på det, ellers ville disse møter være nokså

unyttige. Men det at Regjeringen eventuelt legger vekt på de uttalelser som kommer, endrer intet i det forhold at Regjeringen selvfølgelig har det fulle ansvar for det vedtak Regjeringen selv gjør etter å ha vært i et konsultativt møte med den utvidede utenrikskomite.

Så over til det som foreligger her i dag. Jeg går ut fra at den erklæring som industriministeren leste opp, og som er omdelt, er Regjeringens erklæring. Jeg vil gjerne be om å få det bekreftet fra statsministeren, slik at det ikke er noen tvil på det punkt.

Til konklusjonen i de to punkter på side 5 har jeg etter omstendighetene ikke så mye å anmerke. Jeg tror for min del det har vært ytterst uheldig med den dramatik som ble skapt ved at en melding som var varslet vidt og bredt, plutselig blir holdt tilbake, slik det skjedde sist fredag, bl.a. fordi det førte til en spesielt konsentrert oppmerksomhet om sider ved saken – om jeg skal si det slik – som ikke var noe hovedspørsmål under det møtet som var her i komiteen den 9. februar.

Jeg har forsiktigvis – jeg har slik respekt for hemmelige arkiver at jeg våget ikke gå lenger – fått ut referat av hva jeg selv sa [211] i møtet den 9. februar. Og for så vidt jeg har beveget meg innenfor det som var sakens gjenstand, er det helt på det rene at i møtet den 9. februar gjaldt spørsmålet hvorvidt staten skulle gå inn med 50 pst. i transportsystemet fra Ekofisk-feltet, eventuelt fra andre felter på den norske kontinentsokkel, de finansielle og andre problemer som det førte med seg, og en rekke andre punkter som naturlig reiser seg i den sammenheng. Det var hovedsaken. Spørsmålet om dobbeltstemme kan ikke jeg huske egentlig var gjenstand for noen behandling i det hele tatt. Det må i tilfelle ha vært nokså sporadisk.

Også det gjorde at for meg virket det litt overraskende at det plutselig ble et sentralt punkt i det hele. Det er klart at med den dramatik som er skapt omkring dette ved at meldingen ble holdt tilbake, kan en si at det kanskje er blitt et mer komplisert spørsmål enn det ellers ville vært. Hvorvidt det var tilstrekkelig grunn for Regjeringen til å stoppe meldingen, vil jeg ikke ta noe endelig standpunkt til før jeg får se meldingen. Jeg er en av de få som ennå ikke har sett den. Så en vurdering av dens innhold og om det eventuelt var berettiget å holde den tilbake, vil jeg ikke gå inn på her i dag i det hele tatt. Det blir det anledning til å komme tilbake til senere, men da sett på bakgrunn også av den dramatik som her er reist. [212] Og vi må når det gjelder disse sakene, være oppmerksom på at de har adresse i flere retninger – selvfølgelig til norsk politisk hjemmemarked, men også i høy grad internasjonalt – men slik som det da er antydning en løsning av dette i punktene 1 og 2, kan jeg i øyeblikket, med det forbehold en alltid tar overfor formuleringer en ser første gang, ikke se at jeg har noe å anmerke til hovedsaken i disse punktene 1 og 2.

Jeg er også glad for det som statsministeren sa om den manglende sammenheng mellom forhandlingene om oljeavtalen og de pågående Brussel-forhandlingene.

Jeg har lyst til å føye til at jeg ville personlig satt pris på om det var statsministeren som hadde sagt det i den erklæring som utgikk fra statsministerens kontor nokså umiddelbart i sammenheng med at disse spørsmål kom opp, og at det da om det ikke høvet for statsministeren av en eller annen grunn, var blitt en av de

ansvarlige statsråder og ikke apparatets aller yngste statssekretær som skulle stå fram og avgi en meget viktig erklæring på Regjeringens vegne. Det kan kanskje være nyttig i visse sammenhenger, men akkurat med det oppstuss som ble skapt omkring denne saken, tror jeg det ville ha vært en fordel om den erklæring som statsministeren avgav her i dag, også hadde vært den som ble avgitt til offentligheten på det tidspunkt det skjedde. La meg bare si det forbigående. Når det gjelder realiteten er jeg glad for at statsministeren i dag uttaler – og jeg går ut fra at det også er på Regjeringens vegne – at den behandling som oljemeldingen har fått, overhodet ikke har noen som helst sammenheng med Brussel-forhandlingene.

Statsminister Lars Korvald: Kan jeg få ordet til en replikk?

Formannen: Vær så god.

Statsminister Lars Korvald: Jeg kan vel svare på et par spørsmål med en gang, så de er ute av verden.

For det første: Når jeg uttaler meg uten reservasjoner, uttaler jeg meg også med dekning i min regjering. Så det er en riktig fortolkning.

Når det så gjelder hr. Brattelis spørsmål om «erklæringen» – som jeg tror han kalte det – fra industriministeren også er Regjeringens, kan jeg svare at det er et innlegg som industriministeren har holdt her i komiteen. [213] Men det han refererer til på siste side:

«Regjeringen har ... fattet følgende beslutning.»

Det er Regjeringens standpunkt.

For øvrig har industriministeren utarbeidet dette dokument i forståelse med statsministeren, så jeg kjenner det i detalj på forhånd.

Gunnar Garbo: Jeg oppfatter det i dag slik at Regjeringen med denne henvisning til debatten i den utvidede utenrikskomite ikke et øyeblikk har hatt til å hensikt å skyte seg inn under ting som ble sagt i komiteen. Det som statsråden nevnte i sitt innlegg her, refererte til den rent faktiske saksgang, at Regjeringen altså traff dette vedtaket om krav om styreformann etter at man hadde hatt drøftelsene i komiteen.

Jeg er ganske enig i at en slik formulering som her er brukt, ikke må brukes i noen offentlige dokumenter, fordi det kunne gi det utseende av at man her bygde på et slags vedtak i den utvidede utenrikskomite. Men når det er sagt, vil jeg tilføye at man ikke må gå så langt i formalisme her at man glemmer at konsultasjonene i denne komite jo skal ha til hensikt å gi Regjeringen råd. Som hr. Bratteli nettopp bemerket, har de liten mening hvis ikke forutsetningen er at de regjeringsmedlemmer som kommer her, lytter til det som sies og eventuelt tar hensyn til det. Leilighetsvis kan det jo bli sagt fornuftige ting i denne komiteen, og forutsetningen må være at Regjeringen da gjør bruk av de råd den får. Men like sikkert er det at den selv er ene og alene ansvarlig for de standpunkter den deretter tar. Vi som tilhører Stortinget, møter som regel i den utvidede utenrikskomite uten å kjenne sakene på forhånd. Vi

har et langt dårligere vurderingsgrunnlag enn de regjeringsmedlemmer som forbereder sakene, og den endelige avgjørelse må helt og holdent bli Regjeringens egen. Regjeringen må helt og holdent selv bedømme i hvilken utstrekning den vil lytte til synspunkter som det blir gitt uttrykk for i komiteen.

Jeg tror for mitt vedkommende at slik som situasjonen var fredag morgen, hadde ikke Regjeringen noe annet valg enn å holde meldingen tilbake. Det som fremgår her, er jo at Phillips-gruppen like før møtet i statsråd gjorde oppmerksom på at den ikke ville kunne fortsette forhandlingene uten at Regjeringen gikk tilbake på et punkt som den hadde vært enig om å opprettholde som sitt forhandlingsgrunnlag. Jeg kan ikke skjønne at det var noe annet valg enn å ta den tid som man trengte for å kunne føre drøftinger internt i Regjeringen.

[214] Når det så gjelder realiteten i saken, er jeg for mitt vedkommende enig med hr. Bratteli i at dette med hvorvidt styreformannen har dobbeltstemme vel ikke er noen hovedsak. Så vidt jeg husker fra debatten her i møtet sist, ble uttrykket dobbeltstemme for styreformannen i det hele tatt ikke nevnt. Derimot var det en rekke talere som etter min erindring var i tvil om hvorvidt det foreslåtte opplegg ville gi norske interesser en betryggende sikkerhet. Man talte om hvorvidt Norsk Hydros stemmer i generalforsamling kunne telle på norsk side osv. For meg står det likevel slik at i et konsortium av denne type vil ikke avgjørelse bli truffet ved at man teller stemmer i et styremøte. Det vil måtte dreie seg om en forhandling, en akkommodering, en tilpasning mellom de interesser man der har å gjøre med, hvor man ikke når fram til det endelige resultat gjennom en stemmeopptelling, men gjennom gjensidige forhandlinger og tilpasninger. Og da blir hovedspørsmålet om avtalen som helhet, både når det gjelder eierinteresser, og når det gjelder departementets kontrolladgang, gir oss den nasjonale innflytelse som vi mener er nødvendig.

Jeg er enig med hr. Bratteli i at det i og for seg er uheldig at dette ene punkt er blitt satt på spissen, slik som det ble før helgen, men jeg kan på den annen side ikke se at det var lett å unngå det når altså Phillips-gruppen sendte sitt brev i et så dramatisk øyeblikk som umiddelbart før saken skulle gå i statsråd. For mitt vedkommende legger jeg avgjørende vekt på det som sies i punkt 1 på side 5, at man som en helhet betraktet må se til at avtaleverket sikrer den styringen vi mener er nødvendig.

Kåre Willoch: Først til dette om å legge vekt på holdninger i denne komite. Jeg er helt enig i at Regjeringen har rett til å legge vekt på holdninger i denne komite, og jeg vil gå lenger og si at jeg håper at Regjeringen legger vekt på holdninger i denne komite. Det har jeg ikke inntrykk av at det er noen uenighet om her. Det vi har snakket om, er om og i tilfelle i hvilken form henvisning til denne komite kan gis. Det er jo et annet spørsmål som jeg ikke behøver å utdype nærmere nå.

Så til det som ble nevnt av en tidligere taler vedrørende mine uttalelser i forrige møte. Jeg vil gjerne få minne om at det jeg tok opp, var hvilke styringsmuligheter Regjeringen vil få eller ha gjennom konsesjonsbestemmelser og

eventuelle andre bestemmelser som ikke er knyttet til eierforholdet. Det fikk vi belyst etter hvert. Så tok jeg opp spørsmålet om den forretningsmessige interesse av den norske eierandel, bortsett fra styringsmulighetene. Det er jo her to viktige sider av saken. [215] Jeg søkte også å få erkjent at vi ikke ville oppnå over 50 pst.-innflytelse ved å summere en statsandel på 50 pst. og Hydros andel gjennom Phillips-gruppen. Dette ble, så vidt jeg skjønner, klarlagt på dette møtet, men så vidt jeg kan erindre, tok jeg ikke opp spørsmålet om å sikre Norge over 50 pst.-innflytelse ved å kreve dobbeltstemme i styret. Og jeg tok ikke spesielt opp spørsmålet om dette kunne gjøres uten konsekvenser for finansieringsopplegget. Man vil kanskje huske at jeg var noe bekymret over å stille krav som kunne få konsekvenser for finansieringsopplegget, men så vidt jeg husker var vi ikke inne på spørsmålet om dobbeltstemme i styret i den forbindelse.

Jeg må si meg enig i at det er noe uheldig at dette spørsmålet er blitt dramatisert så sterkt som det er blitt. Det er klart at uansett hvilket standpunkt Norge nå tar til dette spørsmålet, har standpunktet fått en rekkevidde vi gjerne ville det ikke skulle få. Men noen videre debatt om Regjeringens håndtering av dette spørsmål på denne etter hvert så dramatiske statsrådsdag, synes ikke jeg det har noen hensikt å føre her. La meg likevel si at jeg synes nok, og jeg går ut fra at Regjeringen er enig i det, at allmennheten nå har krav på å få en orientering om dette begivenhetsforløpet. Vi har tidligere vært inne på hva man da ikke kan si med hensyn til denne komites medvirkning. Det er bare det som står i første avsnitt av industriministerens redegjørelse.

Jeg må innrømme at jeg er noe forbauset over Regjeringens tilsynelatende store overraskelse over Phillips-gruppens reaksjon, når man leser her hva Phillips-gruppen allerede tidligere hadde sagt om dette spørsmål. Jeg er forbauset over at Regjeringen ikke var forberedt på denne mulighet og hadde tenkt gjennom hvorledes den i tilfelle ville reagere. Mer skal jeg ikke si om den saken nå.

Så har jeg et annet spørsmål, som jeg ikke venter svar på øyeblikkelig fordi det ligger litt på siden av denne saken. Jeg vil benytte anledningen, siden disse komiteer er samlet, til å stille spørsmålet, og det lyder slik:

Har spørsmålet om oljekonsesjoner eller andre spørsmål vedrørende norsk oljepolitikk vært berørt under forhandlingene eller andre kontakter mellom forhandlingsdelegasjonene eller medlemmer av disse?

Jeg stiller dette spørsmål fra tid til annen fordi jeg gjerne vil ha fullstendig klarhet over de rykter som stadig dukker opp igjen, om at slike spørsmål har vært berørt mellom forhandlingsdelegasjonene, eller mellom medlemmer av forhandlingsdelegasjonene.

[216] Leif Granli: Jeg forlangte ordet da jeg hørte hr. Borten. Jeg er uenig i den betraktning han kom med, men for å gjøre en lang historie kort skal jeg bare henviser til at mine synsmåter når det gjelder denne komite, dekkes av det som hr. Bratteli sa om dette.

Ellers kan jeg henviser til reglementet, som ganske tydelig gjør det klart.

Formannen: Først et par bemerkninger når det gjelder formalia.

Denne redegjørelsen fra industriministeren er ikke påført noe «Fortrolig»-stempel eller lignende. Men selvfølgelig er dette i høy grad et fortrolig dokument, og jeg går ut fra at både vi her og de som har hatt med denne saken å gjøre i departementet eller i Regjeringen, vil behandle dette som sådant. Normalt vil jo den slags innlegg bare finnes i det referat som er arkivert i Stortinget.

Med hensyn til referatet, går jeg også ut fra at den kopi som er lånt ut til departementet, i sin tid vil komme tilbake fra departementet når den er ferdigbrukt.

—

Guttorm Hansen: Går det an å be om at de utdelte kopier av industriministerens redegjørelse blir samlet inn igjen ved avslutningen av dette møtet?

Gunnar Garbo: Det var det samme jeg hadde på hjertet.

Leif Granli: Det skulle være helt klart at de dokumenter som legges fram her, er undergitt den samme taushetsplikt som det som sies muntlig. Det skulle ikke være noen tvil om det.

Formannen: Når det gjelder det som ble dramatisert, må jeg nok si at en av grunnene til at vi reagerte som komitemedlemmer, utvilsomt var dette med dobbeltstemmen, som vel ingen her var klar over hadde vært et tema under møtet.

[217] Nå er jo forholdet det at en ved slike avtaler – om vi tar en parallell til Alcan-avtalen – lager vedtekter som også langt på vei dekker forskjellige former for avgjørelser i ulike retninger, at med andre ord vedtektene i slike selskaper spiller en langt større rolle for opptrekkingen av hele settet av spilleregler enn tilfelle normalt vil være ved vanlige selskapsvedtekter. Derfor er jeg for så vidt enig i den delen av konklusjonen som nå er kommet i Regjeringens siste vedtak, at det spesielle punktet om formannens utslagsgivende betydning i tilfelle stemmelikhet er en relativt mindre betydningsfull sak. Men så vidt jeg forstår, hevdes det fra Phillips-gruppen at de hele tiden har kjent til norsk aksjelovgivning. Det har også vært sagt til meg at Phillips-gruppen mener at dette har vært oppe på et tidligere stadium i forhandlingene, og at det på det tidspunkt ikke ble gjort krav gjeldende om «casting vote» for formannen, men tvert imot at dette var en av de forutsetningene som man mente var avklart innen det brevet av den 14. februar, som det er vist til i oversettelsen av Phillips-gruppens brev. Jeg kunne være interessert i å vite om man fra regjeringshold kan bekrefte eller avkrefte at det på et tidligere stadium er gitt noe uttrykk for at man kunne regne med slike vedtekter, at ikke denne formannsstemmen ville bli påberopt, og at det som altså da ligger i industriministerens redegjørelse her, også innebærer at man har endret forhandlingsopplegget og strammet det til i forhold til tidligere tilsagn, eller i det minste i forhold til tidligere uttalelser som er blitt oppfattet som aksept fra Phillips-

gruppens side. For hvis det er tilfelle, kan en jo lettere forstå den reaksjonen som kom fra Phillips-gruppen kort tid i forveien.

Asbjørn Haugstvedt: I forbindelse med spørsmålet om tilbaketrekkingen av meldingen, vil jeg for min del si at jeg kan forstå at industriministeren fant å måtte trekke meldingen på bakgrunn av det skrivet som forelå fra Phillips-gruppen.

Det som var det uheldige i denne saken, var jo at skrivet forelå på et tidspunkt som gjorde det vanskelig å drøfte saken med de øvrige regjeringsmedlemmer før statsråd. Jeg har stilt meg dette spørsmål: Hva ville skjedd hvis man ikke hadde trukket meldingen? Ville man kanskje ikke også da kunnet få atskillig kritikk for at et så tross alt vesentlig spørsmål som dette ikke var blitt behørig drøftet i Regjeringen? Så jeg vil gi uttrykk for det syn at jeg ikke har noe å bebreide verken industriministeren eller Regjeringen i saken. Man har satt seg fore å undersøke en sak svært godt og nøye, og så kan man da si, som hr. Bratteli uttrykte det, at dette skapte en ytterst uheldig dramatik omkring et spørsmål som kanskje ikke er av så stor rekkevidde.

[218] Mitt inntrykk fra det forrige møte i denne komiteen var i hvert fall helt klart, og det gikk ut på at Regjeringen fikk et råd fra denne komite – og når det gjelder det rent formelle her, ville jeg bli direkte skuffet om ikke Regjeringen lyttet til de råd denne komiteen gav – og det råd som komiteen gav i det forrige møtet, som jeg syntes var nokså entydig fra komiteen, var at vi burde sikre Norge nasjonal styring og kontroll med selve transportsystemet for oljen. Der vil jeg henvise til den meget klare, behagelige oppsummering av debatten som representanten Bratteli foretok akkurat på det punkt. Jeg syntes den var meget god og fullt ut også dekket mitt syn på bakgrunn av det møtet.

Nå har jeg ikke lest referatet, men jeg husker godt hva hr. Bratteli sa, i og med at det var han som foretok en oppsummering av disse punktene, og det gikk nettopp på dette at man ønsket nasjonal styring og kontroll med selskapet.

På bakgrunn av at meldingen var lagt ut til pressen, og at mange hadde fått kjennskap til den, er det klart at dette nok ville skape en viss sensasjon. Men på bakgrunn av det som vi i dag har fått oss forelagt fra Regjeringen – redegjørelsen fra industriministeren og tilleggsredegjørelsen fra statsministeren – tror jeg det nå skulle være mulig å skape den ro som alle her er interessert i at det skal være omkring denne saken også fremover. Etter min oppfatning hadde kanskje bebreidelsene til Regjeringen blitt enda større hvis man ikke hadde reagert på dette skrivet fra Phillips-gruppen.

Når det gjelder de formalbetraktningene man var inne på til å begynne med, vil jeg bare si at komiteens virkeområde er dekket av det reglementet vi har i Stortinget. Jeg synes det er nokså klart på dette punkt.

Karl J. Brommeland: Jeg hører med til dem som mener at denne meldingen kunne ha gått i statsråd sist fredag. Da hadde vi sluppet denne unødige dramatikken. Jeg tror at de spørsmålene som er åpne, kunne ha blitt løst under marsjen og under den videre behandling her. Men når verken statsministeren eller Regjeringen for

øvrig har funnet grunn til å kritisere industriministeren for at han stoppet den, behøver slett ikke jeg å gjøre det. Det er for så vidt greit, og nå har vi jo fått en grei forklaring her.

Det jeg har heftet meg ved, og som jeg synes er det mest tilfredsstillende med orienteringen i dag, er det siste avsnitt i industriministerens redegjørelse, hvor det står at Regjeringen «er innstilt på å fremme meldingen i [219] statsråd i denne uke.» Jeg vil gjerne få bekreftet at dette er meningen fordi jeg synes det er av den aller største betydning at det ikke blir ytterligere forsinkelser nå, men at meldingen kommer, og den videre behandling blir da Stortingets sak.

Det statsministeren nevnte om at der er ingen uenighet i Regjeringen om dette spørsmål, er greit. Men der må da vel være noe divergerende oppfatninger av hvor strenge betingelsene skal være, selv om man har samarbeidet seg og blitt enig. Det synes for meg som om det er det mest ytterliggående syn som hr. Borten gjorde gjeldende her i den utvidede utenrikskomite den 9. februar, som har preget Regjeringens betingelser og oppfatning. [220] Personlig ville jeg ha satt pris på om det syn som ledelsen i Statsoljeselskapet har på spørsmålet om dobbeltstemme, hadde vært delt av Regjeringen. Så vidt jeg har lest og hørt, mener ledelsen der at dette med dobbeltstemme er unødvendig, det vesentlige er at det blir en norsk styreformann, oppnevnt av Den norske stats oljeselskap. Når man tenker på de restriksjoner, forutsetninger og betingelser man ellers har, synes jeg det må være fullt tilfredsstillende.

Jeg har sittet her og lest igjennom de to punkter i den beslutning som Regjeringen har tatt. Hva er den egentlige forskjell mellom punktene 1 og 2? Er det bare det at man sløyfer kravet om dobbeltstemme? Det står i punkt 1 at forhandlingene skal fortsette «med sikte på å legge fram for Regjeringen til godkjenning et forslag til avtaleverk som skal sikre full tilfredsstillende nasjonal styring og kontroll med rørledningsselskapet». Man har jo fått en avtale med Phillips-gruppen. De har akseptert at det blir en norsk styreformann, og hva skal man klare å oppnå utover det? Det jeg er engstelig for, er at man her skal spenne buen for høyt, og at man risikerer at den gunstige avtale man har oppnådd med Phillips, på en eller annen måte skal bli ødelagt.

Jeg vil derfor sterkt understreke at når ledelsen i Den norske stats oljeselskap finner å kunne rå til en ordning uten dobbeltstemme for styreformannen, og ellers godtar avtalen, synes jeg at Regjeringen også kunne gjøre det, og at vi her i Stortinget når så langt kommer, må kunne godta dette. Vi må som sagt ikke stille for strenge krav, slik at vi lar denne gunstige anledning gå fra oss. Men hvis det er riktig som jeg har forstått det, at meldingen kommer til Stortinget i løpet av denne uken, blir det Stortinget selv som får ta standpunkt til dette når så langt kommer.

Tor Oftedal: Min egen hukommelse faller sammen med hr. Haugstvedts for så vidt angår at det på forrige møte kom nokså entydige råd til Regjeringen om å sørge for en ordning som sikret nasjonal styring. Samtidig er det under debatten i dag brakt på det rene at det fra komiteens side i den forrige debatten ikke kom fram

noen forutsetning om at dette fortrinnsvis skulle skje i form av dobbeltstemme for styreformannen.

Personlig er jeg i likhet med flere andre talere forholdsvis tilfreds med det standpunkt som [221] er oppsummert på side 5 i de to punktene som markerer Regjeringens standpunkt. Jeg deler hr. Haugstvedts håp om at dette kan skape ro om saken, men jeg er slett ikke sikker. Der er skapt en dramatisk omkring dette dobbeltstemmespørsmålet, og jeg er redd for at det både innen- og utenrikspolitisk kan virke som en faneflukt når man gir dette opp – en faneflukt fra et standpunkt som det vel i grunnen aldri har vært grunnlag for noen særlig dramatisk omkring. Det var på denne bakgrunn flere av oss reagerte mot den formulering som står på side 1 i industriministerens redegjørelse: «På bakgrunn av diskusjonen som fulgte, satte Regjeringen følgende vilkår inn i brev til Phillips-gruppe». Dette forklares med bl.a. at norsk aksjelovgivning sikrer formannen dobbeltstemme. Dermed er det også et punkt som offentligheten har fått seg presentert, at det var i og med at Phillips-gruppen ikke kunne godta dobbeltstemme, at krisen sist fredag oppstod.

Jeg fikk ikke noe konkret svar på det spørsmål jeg stilte til Regjeringen i mitt forrige innlegg, og jeg vil derfor gjenta det: Er det slik å forstå at hvis det i denne komite fra enkelte representanters side blir gitt uttrykk for synspunkter, og de ikke blir motsagt i debatten, så blir det oppfattet av Regjeringen som en tilslutning fra komiteens side? Jeg skulle gjerne ha dette spørsmålet besvart. Så vidt jeg husker, er det ikke fra noen talere i denne debatt gitt uttrykk for at Regjeringen har forsøkt å skyte seg inn under den utvidede utenrikskomite og industrikomiteen. Alle er selvsagt enige i at Regjeringen skal lytte til det som sies, og gjøre bruk av de råd som fremkommer. Men hvis det er slik at enkelte representanter her kan gi uttrykk for synsmåter som senere kan påberopes som fremkommet mer eller mindre på komiteens vegne, vil vi bli nødt til å føre debatten her på en helt annen måte. Da er det nødvendig hvis man har reservasjoner overfor et synspunkt som blir gjort gjeldende, å gi klart uttrykk for dette. Når ingen av oss protesterte mot hr. Bortens synsmåter på forrige møte, var det formodentlig fordi vi anså dette som hr. Bortens oppfatning, som også hadde krav på å bli vurdert av Regjeringen, uten at man dermed kan påberope seg komiteen i denne forbindelse.

Statsminister Lars Korvald: Jeg kan kanskje få replisere til dette med en gang, slik at vi kanskje kan bli ferdige med det formalistiske. Jeg tror jeg i forrige møte, og kanskje i et møte før det også, slo fast det som er praksis i den utvidede utenrikskomite når Regjeringen vil rådføre seg med komiteen [222] eller komiteen ber om et møte, nemlig at Regjeringen hører på debatten og etterpå vurderer på fritt grunnlag hvilken vekt som skal legges på de uttalelser som har fremkommet. Det er ikke slik at man baserer seg på om uttalelser fra enkeltrepresentanter er motsagt eller ikke, som hr. Oftedal sier. Det er en totalvurdering som skal foretas. Man vil som regel vurdere saken på nytt etter at man har rådført seg – som det heter – med den utvidede utenrikskomite, og det endelige vedtak som Regjeringen kommer fram til, er Regjeringens hele og fulle ansvar.

Formannen: Det må være klart at enkeltpersoners uttalelser her ikke kan tas som uttrykk for oppfatningen hos andre. Jeg er enig i hr. Oftedals vurdering på det punktet.

Tor Oftedal: Jeg vil gjerne slå fast at hvis Regjeringen ikke på forhånd hadde bestemt seg for å gjøre dobbeltstemmen til et kardinalpunkt i kontrakten, så skjedde det i hvert fall ingenting i den forrige diskusjon som skulle gjøre at det var på bakgrunn av nettopp denne diskusjon at Regjeringen satte dette vilkår inn i brevet til Phillips-gruppen, noe som skulle innebære dobbeltstemme.

Rolf Fjeldvær: I motsetning til hr. Garbo, hr. Haugstvedt og flere synes jeg ikke at Regjeringen har taklet situasjonen på en god måte, og i motsetning til hr. Brommeland har jeg ingen problemer med å kritisere verken Regjeringen eller statsråden. Det går fram av statsrådets notat at allerede 28. februar ble departementet gjort kjent med at Phillips-gruppen ikke under noen omstendighet ville akseptere at styreformannen skulle ha dobbeltstemme. Det var altså ikke noe nytt som kom fram i brevet fra Phillips-gruppen den 2. mars, det var bare en stadfesting av Phillips-gruppens standpunkt som Regjeringen var kjent med på forhånd. Det eventuelle nye var at Phillips-gruppen fant det hensiktsløst å forhandle videre dersom ikke kravet om dobbeltstemme falt bort. Dette spørsmålet om dobbeltstemme er uklart ikke bare for Phillips-gruppen, men også for meg etter det som har foregått i dette møtet. Industriministeren sier i sin redegjørelse, i henhold til det skriftlige innlegget, at formannen *har* dobbeltstemme etter norsk aksjelovgivning. I et senere innlegg formulerer industriministeren det slik at formannen *kunne ha* dobbeltstemme.

[223] Jeg synes at Regjeringen har manøvrert oss opp i en uheldig situasjon. Prinsipielt skal oljen ilandføres i Norge. Det er godtatt av alt og alle. Det er en politisk belastning på myndighetene i forhold til opinionen når oljen og gassen blir foreslått ilandført i utlandet. Situasjonen som ble skapt fredag, er i pressen framstilt som Norges kamp mot storkapitalen. Nå har Regjeringen gjort vedtak i saken, hvilket er saklig rett – det er jeg enig i – men det fører til en økt politisk belastning på norske myndigheter, både Regjeringen og Stortinget, og jeg vil sterkt beklage den situasjon som er oppstått. Denne situasjonen tjener bare til at de uansvarlige politiske kretser og værhaner får vann på mølla, og det er det motsatte av å styrke norsk folkestyre.

Ingvald Ulveseth: Eg må seia meg stort satt samd i dei synspunkta som hr. Fjeldvær nå gjorde greie for. Eg skal ikkje gå nærare inn på det. Eg vil berre streka under det som både hr. Haugstvedt og hr. Brommeland tidlegare har hevda her, at dette har skapt ein dramatik som var heilt uturvande. For å få klårlagt om det ikkje er slik, vil eg koma attende til det statsministeren svara i stad, at denne meldinga kunne gå slik ho var skriven, berre ein fekk med eit referat av dette brevet frå Phillips-gruppa og det vi i dag har fått lagt fram som Regjeringa sitt syn på saka nå. Eg vil då berre spørja om ikkje statsministeren og Regjeringa har vore inne på

tanken om å la meldinga gå, og så senda det brevet etter til Stortinget, for å unngå å komplisera saka så sterkt når ho hadde så stor nasjonal betydning?

Det neste eg vil spørja om, i og med at det har vore snakk om at ein skulle samla inn att eksemplara av det skriftlege referatet av industriministeren sitt innlegg her i dag, er om det ikkje kunne vera praktisk at i alle høve medlemene av industrikomiteen kunne få ha dette dokumentet. Det har litt å seia at vi er godt informerte i detaljar om denne saka, for vi vert òg spurde om einskilde ting frå pressa si side.

Asbjørn Haugstvedt: Jeg vil gjerne ha sagt at hvis industrikomiteens medlemmer skulle få beholde dette dokumentet, ville en kunne nytte akkurat den samme begrunnelse for å la medlemmene av den utvidede [224] utenrikskomite få beholde det. Jeg ser ingen grunn til at industrikomiteen skal ha bedre orientering enn den utvidede utenrikskomite. Jeg forstår derfor ikke det synspunktet som industrikomiteens formann gav uttrykk for.

Gunnar Garbo: I dette skriftlige innlegget forekommer det et uttrykk som er uheldig, og som har vært beklaget av en rekke personer her, og det har fra formannens side vært påpekt risikoen ved at dette dokument skulle komme på avveier. Av den grunn vil jeg innstendig henstille at disse papirene blir samlet inn. Jeg skulle tro at Regjeringen vil utarbeide et annet notat til bruk for industrikomiteen og den utvidede utenrikskomite, uten bruk av en formulering som kan vekke uriktige forestillinger utad.

Statsråd Ola Skjåk Bræk: Jeg vil gjerne imøtekomme formannens anmodning om å forklare litt om utviklingen av forhandlingsforløpet med sikte på en vurdering av om det har skapt gale forutsetninger eller en irrelevant oppfatning hos Phillips-gruppens ledelse. Jeg må da rekapitulere at den 9. februar, etter møtet i den utvidede utenrikskomite, skrev Regjeringen til Phillips-gruppen et brev på tre sider, som for øvrig vil følge den stortingsmelding som forhåpentlig vil komme snart, hvor man trekker opp hovedretningslinjene for hvordan rørledningsselskapet bør etableres, og hovedinnholdet av den aksjonæroverenskomst som bør inngås mellom partene. Det sies i dette brevet at man forutsetter at styrets flertall skal være norske statsborgere, og at styreformannen skal velges fra Den norske stats oljeselskap A/S. Vi får svar fra Phillips-gruppen den 14. februar, hvor de aksepterer betingelsene, men de sier at de forutsetter at det føres nærmere forhandlinger og avklares visse viktige ting som f.eks. avstemningsreglene. Dette kan godt innebære at Phillips-gruppen oppfatter det slik at det ikke er snakk om dobbeltstemme, men bare om at styreformannen skal velges fra Den norske stats oljeselskap. Departementet skriver til oljeselskapet den 20. februar og anmoder selskapet om å føre forhandlinger med Phillips-gruppen på bakgrunn av de dokumenter som foreligger. Disse forhandlinger blir påbegynt den 26. februar. Man skal huske på at det går noen tid i og med at det kommer folk både fra London og fra USA for å delta i disse forhandlinger. Hvordan forhandlingene har forløpt i detalj fra 26. til

28. februar, kjenner jeg ikke til, men når vi kommer fram til den 28. februar, er det i hvert fall klart [225] at det er meningsforskjell hva angår dobbeltstemme, og da er det at styreformannen i oljeselskapet kommer til departementet og forklarer denne divergensen. Det videre forhandlingsløp kjenner en.

Per Hysing-Dahl: En kort bemerkning til industriministerens redegjørelse slik den foreligger for oss. Som situasjonen er, har jeg for min del ingen motforestilling å gjøre gjeldende mot den konklusjon som fremgår på side 5, og det forslag til videre behandling av saken som Regjeringen har lagt frem i denne redegjørelsen. Mange av oss har vel hele tiden i denne sak tenkt seg – og vi har fått bekreftet både i forrige møte og i dette møte – at vår største mulighet og virkelige mulighet for styring her ligger i konsesjonsvilkårene. Det går også klart frem av de åtte punkter som industriministeren har trukket opp. Det står f.eks. i punkt 4:

«Rørledningsselskapenes vedtekter og aksjonæroverenskomst skal godkjennes av departementet.»

Når man leser igjennom disse punktene, får man i hvert fall umiddelbart det inntrykk at konsesjonsbestemmelsene kan trekkes slik opp at man får den fornødne nasjonale styring med hensyn til disposisjoner, tarifforhold, tilknytning og transport av andre operatørers olje. Det er videre klart at disse konsesjonsvilkår kan pensles ytterligere ut, og det vil selvfølgelig bli gjort.

Da står vi igjen med spørsmålet om deltagelsen i selskapet, og da mer på forretningsmessig bakgrunn enn akkurat styringsbakgrunn. Der er jeg for min del tilfreds med at man får en virkelig 50/50-ordning, fordi det i praksis vil være slik når arbeidet er kommet i gang, med de kolossale interesser som her er representert, at partene er nødt til å bli enige. For det praktiske arbeid er det ingen annen mulighet enn at de blir enige. En virkelig 50/50 pst. fordeling både av eierforhold og av stemmeforhold synes for meg i øyeblikket derfor å være tilfredsstillende.

Toralf Westermoen: Jeg skal ikke si så mye i tilknytning til det som allerede er sagt her. Jeg synes imidlertid det er riktig også for mitt vedkommende å gå litt tilbake til det som skjedde på det forrige møtet, selv om jeg har forstått det på samme måte som [226] andre som har uttalt seg, at man ikke kan referere til det som sies av enkeltrepresentanter i komiteen, og si at dette er komitevedtak. Det som på forrige møte ble uttalt av forskjellige representanter, fortonet seg for meg å være en meget sterk understreking av at vi måtte ha nasjonal styring over dette selskap. Nasjonal styring tror jeg mange av oss oppfattet slik at man måtte ha en stemmeovervekt for å kunne bestemme i saker. Og selv om det ikke ble sagt direkte at man da måtte ha en dobbeltstemme, tror jeg de fleste av oss hadde i tankene at norsk aksjelovgivning automatisk gir formannen dobbeltstemme hvis ikke noe annet bestemmes. Det var vel det som var utgangspunktet, og jeg antar at det var det Regjeringen festet seg ved, at skulle man gå helt til topps her og virkelig ha en bestemmende myndighet, måtte man ha en eller annen stemmeovervekt.

La være at jeg synes man har trukket ut alle de goder som overhodet kan trekkes ut av en avtale i denne saken. Jeg synes man har gått så langt at det er utrolig

at man har fått akseptert alle de betingelsene som er blitt akseptert. Men det som er nytt i saken, er Regjeringens formulering på side 5 i redegjørelsen, hvor det sies at man skal ha «tilfredsstillende» nasjonal styring. Det er noe annet. Det kan etter min oppfatning være godt nok, og jeg synes at man går for langt om man krever noe mer, men det er ikke det samme som *full* nasjonal styring.

Jeg har også vært av den oppfatning at denne saken kunne ha gått til Stortinget, fordi man kunne ha vedlagt dette brevet og behandlet den situasjonen som man nå snakker om, selv om man hadde fremmet meldingen. Men når det ikke dreier seg om mer enn noen få dagers tap, anser jeg ikke det som noen stor sak.

Jeg vil gjerne gi uttrykk for at min oppfatning av avtalen i sin helhet er at den er mer enn man overhodet kunne tenke seg muligheten av å få. Vi som har vært i små selskaper hvor man har hatt en styreform med 50/50 og likt tall i styret, har den oppfatning at denne styreform er den mest ideelle i forretninger. Det betyr i dette tilfellet at man kan hindre vedtak som man antar måtte være mot nasjonale interesser, at visse ting som foreslås på den andre siden av bordet, kan hindres. Dermed lammer man styret på en måte, mens man på den annen side animerer styret til en forsiktig opptreden seg imellom for å oppnå det best mulige resultat. Jeg har ikke noen tro på en forretning som ledes ut fra det prinsipp at styreformannen slår i bordet og sier at dette bestemmer jeg, og slett ikke hvis man er 50/50 pst. eier av forretningens totale virksomhet. Det er etter min oppfatning på grensen av anstendighet å forlange [227] at jeg vil dekke dine 95 pst. med mine 5 pst. Kan man få det til, er det utmerket, men det er visse grenser.

Jeg synes at summen av dette – om jeg får lov å uttrykke det slik – blir en honnør til den regjering som har maktet å forme en avtale på disse premissene. Og jeg har ingen bekymring for at Stortinget skulle ha problemer med å inngå en avtale av denne art, hvis man ikke sitter på det prinsipp at vi skal vente med å treffe en ordning for ilandføringsspørsmålet til det blir teknisk mulig å få oljen til Norge. Da gjelder for så vidt ingen av de argumenter som her er fremført.

Trygve Bratteli: Jeg vil gjerne med utgangspunkt i noe som hr. Haugstvedt var inne på, igjen presisere hva som egentlig foregikk i møtet den 9. februar. Det fremgår av et par setninger meget klart. La meg førest ta det Regjeringen spurte om i møtet den 9. februar. Det er i det 10-siders dokument vi har fått utlevert, presisert meget klart i VIII, som er det siste som står i dokumentet, og det lyder slik:

«Før man avslutter forhandlingene med Phillips-gruppen, føler Regjeringen behov for å rådføre seg med Komiteen om i hvilken utstrekning man skal forlange statsdeltagelse i Rørledningsselskapet.»

Det er spørsmålet som ble stilt.

Og med hensyn til den oppsummering fra min side som hr. Haugstvedt refererte til, sluttet den med følgende setning:

«Derfor tror jeg det er riktig at det er skapt klarhet om den brede tilslutning det er til at en mener at staten bør være med med 50 pst.»

De spørsmål som senere er kommet opp, spilte ingen dominerende rolle i debatten på dette møtet.

Kåre Willoch: Det står på side 1 i notatet henvisning til et notat fra Statsoljeselskapet av 4. mars. Det er formodentlig en feilskrift for en annen dato. Det står følgende:

«I henhold til notat fra Statsoljeselskapet av 4. mars, ble forhandlingene påbegynt 26. februar.»

Er det noen spesiell slags clairvoyance som har ligget til grunn for første fase av forhandlingene på basis av et ennu uskrevet notat, eller er dette notat fra Statsoljeselskapet bare en henvisning til en beretning om hva som har skjedd? [228] Det foreligger altså ikke et notat med retningslinjer fra Statsoljeselskapet om hvilke krav som bør stilles?

Statsråd Ola Skjåk Bræk: Denne dato er så vidt jeg vet, riktig. Det ble avgitt et notat fra Statsoljeselskapet til Industridepartementet etter at meldingen var trukket tilbake, for å oppklare hva som var passert.

Kåre Willoch: Tidligere talere har vært inne på at Statsoljeselskapet hadde spesielt tatt hensyn til dette med styreformannens dobbeltstemme. Nå forstod jeg av det som ble sagt av hr. Brommeland, at Statsoljeselskapet for sitt vedkommende ikke ønsket dette. Er det riktig?

Statsråd Ola Skjåk Bræk: Det kan jeg ikke tro. Disse forhandlingene har gått fra 26. til 28. februar, og det var vel på slutten av disse forhandlingene, går jeg ut fra, at denne divergens oppstod mellom Statsoljeselskapet som hevdet styreformannens dobbeltstemme, og Phillips-gruppen som ikke kunne akseptere det, og spørsmålet ble så tatt opp av Regjeringen.

[229] **Per Borten:** Jeg skal ikke bruke mye tid på det formelle. Jeg kan ikke se at det var noen særlig divergens i oppfatningen mellom hr. Bratteli og meg som hr. Granli viste til. Det kan vi ta siden.

Så vidt jeg skjønner, er forholdet at Phillips-gruppen har godtatt Regjeringens ønske om at flertallet i styret skal være norske statsborgere. Videre er det godtatt at formannen skal velges fra Det norske oljeselskap. Det som da står igjen, er fortolkningen av vedtektsfastsettingen om at den norske aksjelovgivning skal – som alle er enige om – gjelde for dette selskapet. I denne er det en bestemmelse om at dersom det er stemmelikhet, skal det foretas loddrekning om hvem som skal være møteleder, og den som blir valgt til møteleder, har dobbeltstemme. Det er dette som har ført til den diskusjon vi har hatt. Jeg er enig med dem som har hevdet at dette ikke fra noen debattant, heller ikke fra min side, ble fremhevet i forrige møte som noe kardinalpunkt. Det som var hovedsaken, og som jeg forstår hr. Westermoen sikter til nå, var at det skulle være nasjonal styring over dette oljeselskapet, da man anså dette som vesentlig for den videre utnytting sør for den 62. breddegrad. Dette standpunkt har jeg ikke oppfattet at noen går imot her i komiteen. Det er det som det nå er blitt debatt om.

Det er klart at Phillips-gruppen legger mer realitet i dette med stemme med dobbelt vekt i en gitt situasjon. Men jeg skjønner Regjeringen fortsatt står på den absolutte forutsetning som den har summert opp på side 4, hvor det står: «Det er Regjeringens syn» osv.

Og videre:

«Det er derfor av vesentlig betydning for nasjonale interesser at man sikrer en positiv råderett over dette system.»

Det er etter min mening det essensielle, og da synes jeg det må bli Regjeringens vurdering å føre forhandlingene slik at dette sikres. Jeg vil for min del støtte den intensjon som der kommer til uttrykk, og så får Regjeringen vurdere på hvilken måte, med hvilke virkemidler, den vil sikre i avtalen at denne forutsetning kan bli en realitet i dette selskapet.

Asbjørn Haugstvedt: Jeg vil gjerne gi uttrykk for at jeg ikke har noe å bemerke til det referat som hr. Bratteli refererte til. Det var det jeg tenkte på.

[230] Jeg vil gjerne si at når det gjelder dette med de 50 pst., kan kanskje, med den ulike bakgrunn man har fra det private næringsliv og fra kommunal saksbehandling, oppfatningen av disse ting være litt forskjellig. Jeg legger ikke skjul på at jeg for mitt vedkommende, som har vært ansatt i en kommune hele mitt liv, oppfattet det slik at vi automatisk ville få dobbeltstemme. Det er vanlig i all kommunal administrasjon. I alle komiteer og alle utvalg har formannen dobbeltstemme. Jeg oppfatter det for min del slik. Nå forstår jeg at de som har arbeidet i handel og industri, har en annen oppfatning av disse spørsmål. Her er noen uenighet om hvorvidt dette med dobbeltstemme var et vesentlig spørsmål i forrige møte. Det var ikke direkte fremme i debatten, men man har kanskje, som jeg nå har redegjort for, på grunn av ulik bakgrunn hatt en litt forskjellig oppfatning av hvordan en formanns virksomhet ville være. Med denne bakgrunn er det at jeg sitter igjen med den følelse at det må kunne gå an å skape alminnelig ro omkring dette spørsmål, fordi det som for noen kanskje har vært helt naturlig å regne med, nemlig at formannen har dobbeltstemme, har for andre ikke vært så vesentlig.

Ingvald Ulveseth: Får eg berre presisera når det gjeld dette med tidstapet vi har hatt, sidan hr. Westermoen har vore inne på at det ikkje kunne bety så mykje at vi har vorte seinka ei veke eller kor mykje det måtte verta, at slik eg ser det frå industrikomiteen si side, er det klårt at dette tidstapet vil koma i tillegg til det presset som vi elles vil få på denne saka. Eg veit ikkje eigentleg korleis Regjeringa har tenkt seg framdrifta vidare med denne saka, men det er i alle tilfelle klårt at dei tidsfristar som har vore nemnd i pressa, vil vera vanskelege å halda når vi nå har mista ytterlegare ei veke.

Kjell Magne Fredheim: Det var bare en aldri så liten bemerkning i forbindelse med hr. Bortens siste innlegg. Han sier seg enig i det som står på side 4 i notatet om å sikre positiv råderett over dette systemet. Men jeg la merke til at han ikke nevnte et ord om selve konklusjonen som Regjeringen kommer med på side 5.

Jeg vil bare høre om han mener at den positive råderetten da skal sikres ifølge denne konklusjonen, slik at han da ikke har noen innvendinger å gjøre til den. Jeg vet ikke om hr. Borten vil svare på det.

[231] Per Borten: Jeg vet ikke om jeg er den rette til å svare på det. Det er tross alt et begrenset materiale vi har fått utlevert, og man vil helst komme litt inn i realitetene i påstandene. Men så vidt jeg skjønner Regjeringen, har den valget mellom flere virkemidler for å nå dette ambisiøse mål som den setter på side 4. Det må være Regjeringen som har fullt kjennskap til de muligheter som foreligger, som kan gi hr. Fredheim et betryggende svar. Hvis det er slik at en ved andre virkemidler kan ha full positiv råderett over dette systemet – en intensjon som ingen har hatt avstand fra her i komiteen – er det klart at man må ikke si at det er avgjørende i en forhandlingsprosedyre å satse på absolutt ett av de virkemidlene.

Formannen: Jeg forstår det da slik at Regjeringens melding vil komme i statsråd på fredag, og at representanten Borten, som mange her i forsamlingen, er av den oppfatning at han står helt fritt i vurderingen av det som måtte være innholdet i den meldingen, og at Stortinget får dokumentet i løpet av denne uken.

Det har vært rettet en oppfordring fra en del om at dette dokumentet bør samles inn igjen. Det er en del av det ordinære referatet fra møtet, og jeg synes det vil være riktig at vi gjør det, spesielt siden det er formuleringer her som er tvilsomme.

Kåre Willoch: Gjelder det også brevet fra Phillips-gruppen?

Formannen: Nei, men det andre er en del av referatet.

Kåre Willoch: Jeg har stilt et spørsmål til Regjeringen som jeg ikke har fått svar på. Kan jeg få det nå?

Statsråd Hallvard Eika: Eg oppfatta stortingsrepresentant Willoch slik at han ikkje ba om svar no, men dersom han ønskjer det, kan eg gje det.

[232] Kåre Willoch: Jeg bad ikke om svar under drøftingene av den andre saken, men jeg vil gjerne ha svar.

Statsråd Hallvard Eika: Kan eg først få lov å høyra spørsmålet opp att?

Kåre Willoch: Har spørsmålet om oljekonsesjoner eller andre spørsmål vedrørende norsk oljepolitikk vært berørt under forhandlingene eller i andre kontakter mellom forhandlingsdelegasjonene eller deler av disse?

Statsråd Hallvard Eika: Til det kan eg berre svara at det frå Regjeringa si side ikkje er autorisert at spørsmålet om norsk oljepolitikk er reist i forbindelse med

forhandlingane. Eg kjenner heller ikkje til at det er gjort, så langt mitt kjennskap til kva som er skjedd eksakt under forhandlingane, strekkjer seg.

Møtet hevet kl. 11.45.